

สิทธิหน้าที่: เยาวชนยุคใหม่กับการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย*

Rights and Duties: New Generation Youth and the Development of Governance in a Democratic Regime

¹ชิตาภา รัตนารักษ์, ²กฤตน์วัต ประสาน, ³พัชรีญา พองจันทา และ ⁴ศิลาวัฒน์ ชัยวงศ์

¹Chitapa Ratanarak, ²Kritsawat Prasan, ³Patchareeya Fongchanta and ⁴Silawat Chaiwong

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

Corresponding Author's E-mail: Chitapa10071993@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอมุมมองเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของเยาวชนในการพัฒนาการปกครองตามหลักประชาธิปไตย โดยเยาวชนเป็นกลุ่มที่มีบทบาทและอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงสังคมและการเมืองอย่างมาก การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาประชาธิปไตยไม่เพียงแต่ส่งเสริมความเข้มแข็งของระบบการเมือง แต่ยังช่วยสร้างรากฐานที่มั่นคงสำหรับอนาคตของประเทศที่เป็นไปตามหลักของสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายซึ่งสิทธิและหน้าที่ดังกล่าวที่เยาวชนพึงกระทำเพื่อเป็นการเสริมสร้างให้เกิดประชาธิปไตยที่มั่นคงคือมีความรับผิดชอบผ่านการมีบทบาทในการผลักดันนโยบายหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ครอบรู้สร้างสรรค์มีด้วยการศึกษาและรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองอย่างรอบด้านจากหลายแหล่งเพื่อให้เกิดเข้าใจตามเหตุและผล ยึดมั่นวิถีประชาธิปไตยที่ต้องมีความเข้าใจและเคารพในกติกาของสังคมประชาธิปไตย ใส่ใจในความเท่าเทียมที่ต้องไม่เลือกปฏิบัติแสดงออกถึงการเคารพผู้อื่นและความแตกต่างที่มีในสังคม จะเห็นได้ชัดเจนจากเยาวชนยุคใหม่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีผ่านช่องทางต่างๆ อย่างสื่อสังคมออนไลน์ที่ได้ยึดหลักดังกล่าวข้างต้นเพื่อการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองและสังคมอย่างสร้างสรรค์และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น สิ่งเหล่านี้จึงเป็นหลักสำคัญที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งทางประชาธิปไตย

คำสำคัญ: สิทธิหน้าที่; เยาวชน; การพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

Abstract

This article aims to present perspectives on the rights and duties of youth in developing democratic governance. Youth are a group that plays a significant role and influence in changing society and politics. Youth participation in developing democracy not only promotes

* Received January 31, 2025; Revised March 25, 2025; Accepted March 30, 2025

the strength of the political system but also helps create a solid foundation for the future of the country that is in accordance with the principles of rights and duties under the law. The rights and duties that youth should perform in order to strengthen a stable democracy are: Be responsible by playing a role in pushing for policies or activities that benefit society; Be knowledgeable and creative by studying and acknowledging political information from various sources in order to understand it logically; Adhere to democratic principles that require understanding and respecting the rules of a democratic society; Be mindful of equality that must not be discriminated against; and Show respect for others and differences in society. It can be clearly seen that modern youth have the opportunity to express their opinions freely through various channels such as social media that adhere to the above principles in order to express their opinions on political and social issues constructively and respect the opinions of others. These are therefore important principles that create democratic strength.

Keywords: Rights and Obligation; Youth; Development of Democratic Governance

บทนำ

การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศหรืออำนาจ อธิปไตยเป็นของประชาชน ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข คำว่า “ประชาธิปไตย” ซึ่งหมายความว่า “ประชาชนเป็นใหญ่” คือ การที่ประชาชนมีอำนาจอธิปไตยหรือมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศในการปกครองบริหารประเทศโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งเพื่อเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตนเองในการปกครองในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ตามกติกาที่กำหนดไว้ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20 ซึ่งจัดร่างโดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในระหว่าง พ.ศ. 2557-2560 ภายหลังจากรัฐประหารในประเทศโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติผ่านการออกเสียงประชามติต่อจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560)

การสร้างระบอบประชาธิปไตยให้แข็งแรงไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การสร้างระบบสถาบันขึ้นมาชุดหนึ่งหรือการสร้างระบบนิติรัฐและรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพขึ้นมาเท่านั้น หากแต่ต้องบ่มเพาะวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้ฝังรากลึกลงในตัวของพลเมืองแต่ละคนด้วย การปลูกฝังจิตสำนึกประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก มุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันในเรื่องการเมืองและการศึกษาทั่วไป ส่งเสริมคุณค่าของประชาธิปไตย การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสังคม กฎหมาย และการเมือง การส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางสังคม การปลูกฝังทัศนคติ การวิพากษ์วิจารณ์และการมีความคิดอ่านเป็นของตนเอง (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2556) การวางรากฐานสำคัญให้กับเยาวชนในการที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

เพื่อให้ความสามารถของพลเมืองนั้นได้รับการพัฒนาอย่างเป็นลำดับขั้นจนนำไปสู่การเป็นเยาวชนที่มีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพตามวิถีประชาธิปไตย (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2544)

ยุคแห่งเทคโนโลยีการสื่อสารไร้พรมแดนเป็นเหตุให้ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย แผ่ขยายไปทั่วทุกมุมโลกอย่างไร้พรมแดนปิดกั้นในการติดต่อสัมพันธ์กันทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมืองและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นที่ไหนในโลก นอกจากนี้ยังมีปัญหาใหญ่ด้านต่าง ๆ อาทิ ปัญหาด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ปัญหาด้าน การไม่เคารพกฎหมายหรือปัญหาด้านการละเมิดสิทธิและปัญหาความขัดแย้งในสังคม การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องจำเป็นต้องอาศัยสติปัญญาและความสามารถของคนในชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่เป็นวัยแห่งการเรียนรู้สร้างสรรค์และเป็นกำลังสำคัญต่อการขับเคลื่อนทิศทางของประเทศในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2549)

สิทธิและหน้าที่ของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตย ชี้ให้เห็นว่าเยาวชนเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง เยาวชนมีสิทธิพื้นฐานในการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียม ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่ช่วยให้พวกเขาสามารถมีบทบาทในการตัดสินใจทางการเมืองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากสิทธิแล้ว เยาวชนยังมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เคารพสิทธิของผู้อื่น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและสังคม การปฏิบัติหน้าที่ของเยาวชนไม่เพียงแต่เป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม แต่ยังเป็นการสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับระบอบประชาธิปไตย (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2561)

ดังนั้นบทความนี้จึงต้องการที่เสนอมุมมองและแนวทางในการแสดงออกตามสิทธิและหน้าที่ของเยาวชนเพื่อส่งเสริมการปกครองตามหลักประชาธิปไตยให้มีความมั่นคง เยาวชนยุคใหม่มีศักยภาพในการพัฒนาประชาธิปไตยให้แข็งแกร่งขึ้น โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ การศึกษาและรับรู้ข้อมูลการเมืองอย่างรอบด้าน และการพัฒนาภาวะผู้นำในชุมชนและสังคม เยาวชนเป็นพลังที่สามารถนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาที่มีความยั่งยืนและเท่าเทียมในระบบประชาธิปไตย

หลักประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่อำนาจในการปกครองของรัฐบาลมาจาก การยินยอมของประชาชนส่วนใหญ่ การยินยอมนี้แสดงออกโดยการกำเนินการให้ประชาชนได้รับ และใช้อำนาจโดยสม่ำเสมอ เสรีมีการเลือกตั้งที่เป็นการแข่งขันโดยผู้ที่เป็นใหญ่ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมในการ เลือกตั้ง หลักการพื้นฐานของประชาธิปไตยคือเสรีภาพของประชาชนที่รวมเสรีภาพในการพูดได้รับ ข้อมูลและมีส่วนร่วมในการแข่งขันทางการเมือง (Etzioni-Halevy, 1997) ระบอบประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นระบบการเมือง ระบอบประชาธิปไตยประกอบด้วยหลักการสำคัญ 5 ประการมีหลักการที่สำคัญดังนี้ (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2538)

1. หลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน (popular sovereignty) ระบอบประชาธิปไตยยึดถือ หลักแห่งอำนาจอธิปไตยของปวงชนเป็นเสมือนหัวใจของระบบการเมือง กล่าวคือ ประชาชนเท่านั้นที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง ประชาชนแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยโดยการใช้ สิทธิในการกำหนดตัวผู้ปกครองโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง กระบวนการ เลือกตั้งจึงเป็นกลไกสำคัญในการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้พิจารณาเลือกสรรคู่แข่งชั้นทางการเมือง ให้เข้ามารับผิดชอบหน้าที่ในการปกครองรัฐ การแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยสามารถทำได้ผ่านการเลือกตั้งผู้แทนให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และการถอดถอนออกจากตำแหน่งทางการเมือง

2. หลักเสรีภาพ (liberty) ปรัชญาของระบอบประชาธิปไตยยึดมั่นว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับเสรีภาพ คุณค่าของมนุษย์อยู่ที่เสรีภาพ หลักเสรีภาพในระบอบประชาธิปไตยเป็นการประกาศถึงเจตจำนงของเสรีชนที่ยึดมั่นในคุณค่าแห่งเสรีภาพเพราะเสรีภาพคือพลังแห่งการสร้างสรรค์ ถ้าปราศจากเสรีภาพที่ปราศจากการสร้างสรรค์ ชีวิตมนุษย์จะเป็นชีวิตที่ดีและสุขสมบูรณ์ต้องประกอบด้วยพลังแห่งการสร้างสรรค์และเสรีภาพของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย

3. หลักความเสมอภาค (equality) หลักความเสมอภาคในระบอบประชาธิปไตยเป็น หลักการที่ควบคู่กับหลักเสรีภาพ กล่าวคือ มนุษย์จะต้องมีทั้งเสรีภาพและความเสมอภาค ความเสมอภาคในระบอบประชาธิปไตยมิใช่ความเสมอภาคในเรื่องความสามารถเพราะมนุษย์มีความสามารถและความถนัดที่แตกต่างกัน แต่ความเสมอภาคและความถนัดที่แตกต่างกันของมนุษย์จะไม่ทำให้มนุษย์มีความได้เปรียบหรือความเหนือกว่าบุคคลอื่น ถ้าหากมนุษย์ได้รับโอกาสที่จะพัฒนา ความสามารถและความถนัดของตนเองอย่างเท่าเทียมกัน

4. หลักกฎหมาย (rule of law) กฎหมายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม การใช้หลักกฎหมายทำให้มนุษย์สามารถเอาชนะข้อบกพร่องตามกฎแห่งธรรมชาติ ทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาไปสู่ความศิวิไล

5. หลักเสียงข้างมาก (majority rule) การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน ดังนั้นในการตัดสินใจใด ๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจของประชาชนในการกำหนดตัวผู้ปกครองหรือการตัดสินใจของฝ่ายผู้บริหารและฝ่ายตุลาการ เมื่อมีความคิดเห็นแตกต่างกันให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์

กล่าวโดยสรุป การเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย สามารถสะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมอันเป็นพื้นฐานทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เพื่อเป็นแนวทางการยึดปฏิบัติของชนรุ่นหลัง ดังนั้น สาระสำคัญของประชาธิปไตยอันสะท้อนถึงค่านิยมทางการเมือง จากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบันทำให้เยาวชนมีทัศนคติทางการเมืองที่มาจากความชอบหรือกระแสของสังคมเป็นหลัก ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการทำหน้าที่ในการเป็นพลเมืองของเยาวชนตามแนวทางประชาธิปไตย

สิทธิหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ

สิทธิหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญของประชาชนชาวไทยคือการใช้สิทธิตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดด้วยตนเอง หรือต้องทำร่วมกับผู้อื่นโดยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย การร่วมเวทีประชาคม การทำประชาพิจารณ์ เป็นต้น รวมไปถึงการเลือกตั้งทั้งในระดับท้องถิ่น ได้แก่ การเลือกตั้ง อบต. เทศบาล อบจ. เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และการเมืองระดับชาติ เพื่อทำหน้าที่แทนประชาชน หน้าที่นี้ถือเป็นหน้าที่สำคัญที่สุดเนื่องจากหากไม่มีชาติก็ จะไม่มีวัฒนธรรม ภาษาของตนเอง หากไม่มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้ทุกคนทำความดี สังคม ย่อม เกิดความเสื่อมทราม หากไม่มีสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์รวมจิตใจ ประเทศชาติย่อมขาดความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2560)

เยาวชนกับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ เริ่มด้วยการมีระเบียบวินัยและรับผิดชอบต่อน หน้าที่ เป็นคุณธรรมที่ช่วยให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข เพราะถ้าสมาชิกในสังคมยึดมั่นในระเบียบ วินัย รู้และเข้าใจสิทธิของตนเอง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ถูกตราขึ้นเพื่อเป็น กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ โดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย ด้วยการบัญญัติ รับรองหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองตาม รัฐธรรมนูญเสมอภาคกัน ดังจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้ปวง ชนชาวไทย มีหน้าที่ 10 ประการ ดังนี้

1. พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ รวมตลอดทั้งสาธารณสมบัติของ แผ่นดิน และให้ความร่วมมือในการบรรเทาสาธารณภัย
3. ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
4. เข้ารับการศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับ
5. รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ
6. เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความ แดกแยกหรือเกลียดชังในสังคม
7. ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ของประเทศเป็น สำคัญ
8. ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทาง ชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม
9. เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ
10. ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ (สำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร, 2558)

สรุปได้ว่าสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญไทยให้ความสำคัญกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการพัฒนาสังคมประชาธิปไตย ซึ่งทุกคนมีสิทธิในการได้รับการศึกษาการแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในสังคม แต่ในขณะเดียวกันก็มีหน้าที่ในการเคารพกฎหมาย ปฏิบัติตามกฎหมาย และมีส่วนร่วมในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการพัฒนาชุมชนและประเทศ

จะเห็นได้ว่าเยาวชนสามารถมีศักยภาพในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง เยาวชนมีสิทธิพื้นฐานในการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียม ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่ช่วยให้พวกเขาสามารถมีบทบาทในการตัดสินใจทางการเมืองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากสิทธิแล้ว เยาวชนยังมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เคารพสิทธิของผู้อื่น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและสังคม การปฏิบัติหน้าที่ของเยาวชนไม่เพียงแต่เป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม แต่ยังเป็นการสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับระบอบประชาธิปไตย การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังจิตสำนึกประชาธิปไตยให้กับเยาวชน โดยควรเน้นการสอนเกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตย สิทธิ และหน้าที่ของพลเมือง โรงเรียนควรเป็นสถานที่ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการตัดสินใจและการแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ การใช้สื่อและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงก็เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย (สมบัติ อารงธัญวงศ์, 2561)

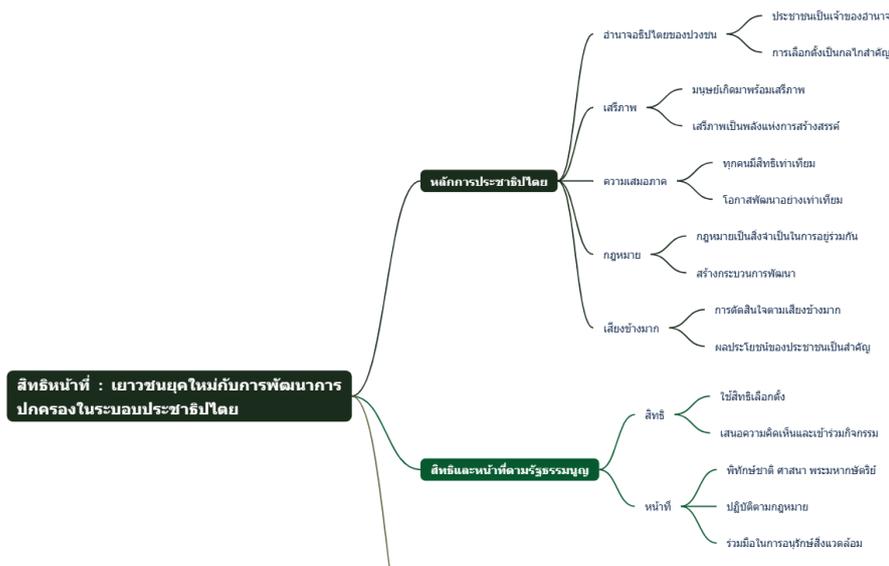
อย่างไรก็ตาม เยาวชนอาจขาดความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตนเอง เนื่องจากกระบวนการศึกษาที่ไม่เพียงพอหรือการขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและสังคม การเข้าถึงข้อมูลที่ผิดพลาดหรือไม่ถูกต้องผ่านสื่อสังคมออนไลน์อาจส่งผลให้เยาวชนมีทัศนคติที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับประชาธิปไตย ดังนั้น การส่งเสริมสิทธิและหน้าที่ของเยาวชนต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เพื่อให้เยาวชนสามารถใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการปรับปรุงระบบการศึกษาเพื่อให้เยาวชนเข้าใจและตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองในระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้ รัฐบาลและองค์กรต่าง ๆ ควรส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมอย่างสร้างสรรค์ การใช้สื่อและเทคโนโลยีควรถูกนำมาใช้อย่างเหมาะสมเพื่อส่งเสริมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย

เยาวชนยุคใหม่กับการพัฒนาประชาธิปไตย

ในยุคปัจจุบันที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เยาวชน ถือเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในระบบประชาธิปไตยที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน เยาวชนไม่เพียงแต่เป็นกำลังหลักของชาติในอนาคต แต่ยังเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองได้อย่างมีนัยสำคัญ การพัฒนาประชาธิปไตยให้เข้มแข็งและยั่งยืนนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียงระบบการเมืองหรือกฎหมายที่ดีเท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความกระตือรือร้นและพร้อมที่จะเรียนรู้และปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก เยาวชนยุคใหม่มีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและ

แสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและสังคมได้อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยไม่ได้หมายความว่าเพียงการแสดงความคิดเห็นหรือการเคลื่อนไหวทางสังคมเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการตระหนักถึง สิทธิและหน้าที่ ของตนเองในฐานะพลเมืองประชาธิปไตย การที่เยาวชนเข้าใจและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้อง จะช่วยสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับระบอบประชาธิปไตย และนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2561)

การมีความรับผิดชอบจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยให้เยาวชนเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสังคมที่ดี ความรับผิดชอบหมายถึงการที่เยาวชนต้องตระหนักถึงบทบาทของตนเองต่อครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ หน้าที่นี้เป็นการสร้างความตระหนักรู้ในพฤติกรรมและการกระทำของตนเอง สามารถทำได้ผ่านการมีบทบาทในการผลักดันนโยบายหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เยาวชนมีหน้าที่ในการใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาการและทักษะชีวิต และหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบสังคม โดยไม่ทำสิ่งๆ ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือทำลายสังคม (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2561)

สรุป

จากการวิเคราะห์องค์ความรู้ในการแสดงถึงสิทธิหน้าที่ของเยาวชนในการเสริมสร้างประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง ต้องอาศัยความเข้าใจในความรู้และทักษะต่าง ๆ เพื่อให้สามารถส่งเสริมและรักษาประชาธิปไตยได้อย่างยั่งยืน เยาวชนถือเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพสูงในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง เนื่องจากเยาวชนมีความกระตือรือร้น พร้อมทั้งจะเรียนรู้ และปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ในระบอบประชาธิปไตยที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน เยาวชนไม่เพียงแต่เป็นกำลังหลักของชาติในอนาคต

แต่ยังเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองได้อย่างมีนัยสำคัญ การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาประชาธิปไตยไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการเมือง แต่ยังช่วยสร้างรากฐานที่มั่นคงสำหรับอนาคตของประเทศ เยาวชนยุคใหม่มีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและสังคมได้อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยไม่ได้หมายความว่าเพียงการแสดงความคิดเห็นหรือการเคลื่อนไหวทางสังคมเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองประชาธิปไตย การที่เยาวชนเข้าใจและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้อง จะช่วยสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับระบอบประชาธิปไตย และนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

เยาวชนมีสิทธิพื้นฐานหลายประการที่ช่วยให้พวกเขาสามารถมีบทบาทในการตัดสินใจทางการเมืองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประการแรกคือ สิทธิในการแสดงความคิดเห็น เยาวชนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและสังคมได้อย่างกว้างขวาง ประการที่สองคือ สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เยาวชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การเสนอแนะนโยบาย และการเคลื่อนไหวทางสังคม การมีส่วนร่วมเหล่านี้ช่วยให้เยาวชนสามารถมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของประเทศและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ ประการที่สามคือ สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เยาวชนควรได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองอย่างรอบด้านและเท่าเทียม เพื่อให้พวกเขาสามารถเข้าใจและวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองและสังคมได้อย่างถูกต้อง การเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วนจะช่วยให้เยาวชนสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองได้อย่างสร้างสรรค์

นอกเหนือจากสิทธิแล้ว เยาวชนยังมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามเพื่อสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับระบอบประชาธิปไตย คือ หน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมาย เยาวชนต้องเคารพกฎหมายและระเบียบสังคม เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศ นอกจากนี้ต้องรู้จักการเคารพสิทธิของผู้อื่น ต้องไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นและต้องแสดงออกถึงการเคารพความคิดเห็นและความแตกต่างที่มีในสังคม การเคารพสิทธิของผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างสังคมที่สงบสุขและเป็นธรรม เยาวชนต้องรู้จักการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคมและการเมือง เยาวชนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้ง การเสนอแนะนโยบาย และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม แต่ยังช่วยสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับระบอบประชาธิปไตย

การพัฒนาประชาธิปไตยให้เข้มแข็งและยั่งยืนนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียงระบบการเมืองหรือกฎหมายที่ดีเท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความกระตือรือร้นและพร้อมที่จะเรียนรู้และปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก การปลูกฝังจิตสำนึกประชาธิปไตยให้กับเยาวชนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับระบอบประชาธิปไตย การศึกษาควรเน้นการสอนเกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตย สิทธิ และหน้าที่ของพลเมือง เพื่อให้เยาวชนเข้าใจและตระหนักถึง

บทบาทของตนเองในฐานะพลเมืองประชาธิปไตย นอกจากนี้ การใช้สื่อและเทคโนโลยีควรถูกนำมาใช้อย่างเหมาะสมเพื่อส่งเสริมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย เยาวชนยุคใหม่มีโอกาสนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและสังคมได้อย่างกว้างขวาง

ความรับผิดชอบเป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยให้เยาวชนเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสังคมที่ดี ความรับผิดชอบหมายถึงการที่เยาวชนต้องตระหนักถึงบทบาทของตนเองต่อครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ หน้าที่นี้เป็นการสร้างความตระหนักรู้ในพฤติกรรมและการกระทำของตนเอง เยาวชนมีหน้าที่ในการใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาการและทักษะชีวิต เพื่อให้สามารถมีบทบาทในการผลักดันนโยบายหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม นอกจากนี้ เยาวชนยังมีหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบสังคม โดยไม่ทำสิ่งที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือทำลายสังคม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนชาวไทยไว้อย่างชัดเจน เยาวชนมีสิทธิในการได้รับการศึกษา การแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในสังคม แต่ในขณะเดียวกันก็มีหน้าที่ในการเคารพกฎหมาย ปฏิบัติตามกฎหมาย และมีส่วนร่วมในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการพัฒนาชุมชนและประเทศ การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของเยาวชนช่วยสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับระบอบประชาธิปไตย และนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน เยาวชนควรตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อสร้างสังคมที่สงบสุขและเป็นธรรม

References

- Etzioni-Halevy. (1997). *Classes and Elites in Democracy and Democratization*. New York: Garland Publishers.
- นฤมล พรประสพสุข. (2567). *บทบาทและหน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 8 มิถุนายน 2567 แหล่งข้อมูล <https://narumonpornprasops.wixsite.com/social/blank-xq9ve>.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก. 6 เมษายน 2560.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2549). *การพัฒนาเมืองและชนบทประยุกต์*. กรุงเทพมหานคร : พอร์เพช.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2538). *การเมือง : แนวคิดและการพัฒนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : เอส แอน ดิว กราฟฟิค.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2561). *สิทธิและหน้าที่ของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตย: แนวคิดและการปฏิบัติ*. วารสารการศึกษาประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). *ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2560). *สาระน่ารู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ชุดสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของ
ปวงชนชาวไทย*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). *ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพมหานคร :
สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2544). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2544). *การส่งเสริมสิทธิและหน้าที่ของเยาวชนผ่านการศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนใน
ประเทศไทย*. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2556). *โลกเปลี่ยน ไทยปรับ*. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพธุรกิจ.